

DE HAAGSE TIJDEN

De woningruil van mijn moeder

Pag. 5

Hoefkade en omgeving, toen en nu

Pag. 8-9

KÖHLER Autoverhuur

Voor het huren van:

- Personenbussen
- Personenauto's
- Bestelauto's

070-380 90 94 www.kohler.nl

De Haagse krant van alle tijden

Den Haag, de weduwe van Indië ben jij

In Den Haag wonen heel veel families die direct of indirect iets met Nederlands-Indië te maken hadden. Als ik mijzelf als voorbeeld neem; de oudste broer van mijn moeder was directeur van een MULO in Medan op het eiland Sumatra. Bob van Oven, de bassist van het Dutch Swing College, was een familielid van mij en evenals mijn zwager Louis een Indische Nederlander, ook wel Indo genoemd. Verder heb ik een Indisch vriendinnetje gehad dat zeer toepasselijk op de Laan van Nieuw Oost-Indië woonde. Ik herinner me uit die tijd vooral het heerlijke eten dat haar grootmoeder iedere dag op tafel zette. Ik ben dan ook nog steeds een liefhebber van rijsttafels.

Louisa Johanna Theodora van Dort is op 16 mei 1943 in Surabaya geboren. Ze zou bekend worden onder de naam Wieteke van Dort. Haar vader Theo was administrateur bij een suikerfabriek. Haar moeder heette Bernardine Soesman en Wieteke was de jongste van vier kinderen. Bernardine was onder meer toneelregisseuse, dus ook in dit geval viel de appel niet ver van de boom. Theo is in 1945 overleden en in 1952 trouwde haar moeder met Louis Rommelaar. Het gezin kwam in 1957 naar Nederland

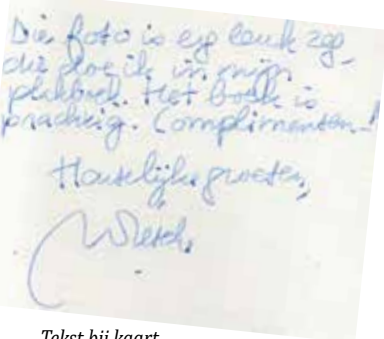
Deze kaart heeft Wieteke zelf getekend en stuurde ze mij in 2002 toe omdat ik haar de foto van de boekpresentatie had gegeven

met de bedoeling om naar Indonesië terug te gaan maar dit ging niet door, door toedoen van de Indonesische regering. Ze gingen in de Akkerwindestraat wonen en later op het adres Van Boetzelaerlaan 13.

Wieteke ging naar het Johan de Witt Lyceum en na enkele jaren naar de opleiding tot kleuterleidster en vervolgens naar de toneelschool. Ze ging toneel spelen bij de Nieuwe Komodie en de Toneelgroep Arena. In

Het boek over Jan Ligthart dat in 2002 verscheen. Fotopersburo Jos van Leeuwen

Tekst bij kaart

1968 sloot ze zich aan bij het ABC-cabaret van Wim Kan en Corry Vonk. Op 4 april 1970 trouwde ze met de psycholoog Theo Moody. Ze hebben elkaar bij Pulchri Studio leren kennen. Zowel Wieteke als Theo waren ook nog eens beeldend kunstenaar. Wieteke heeft enige tijd les gekregen in het zeefdrukken van Georg Haderl op de Vrije Academie. Theo had al twee kinderen, Bas en Larissa, en samen kregen ze een zoon, Alexander. Ze woonden op het adres Mesdagstraat 61. Het is ondoenlijk om in dit artikel duidelijk te maken wat Wieteke allemaal gedaan heeft. Bovendien weten de meeste lezers dit wel. Ze heeft zowel voor de radio als

voor de tv van zich laten horen en zich laten zien. Verder schreef ze boeken, maakte schilderijen en er werden grammofoonplaten van haar uitgebracht. Ze werd vooral bekend als Tante Lien, maar nogmaals ze heeft veel en veel meer gedaan. Ook stond ze altijd pal voor 'de Indische zaak'. Ze heeft vele onderscheidingen gekregen, waaronder de Stadspenning van Den Haag en ze was ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Theo Moody is op 8 juli 2024 overleden en Wieteke Moody van Dort op 15 juli 2024.

In 1957 werd Wieteke leerling van het Johan de Witt Lyceum op de Nieuwe Duinweg. Zelf heeft ze hierover geschreven: "Op school was alle gelegenheid om te tekenen, te schilderen en toneel te spelen". Ik heb zelf enkele jaren eerder op deze school gezeten. Hij heette toen nog HBS Johan de Witt. In 1957 is deze naam veranderd. Ik herken datgene dat ze opgeschreven heeft volledig. Je kreeg er tekenles van Jan van Heel, een bekende kunstenaar,

zeker in die tijd. Wél was het zo dat hij alleen belangstelling had voor leerlingen die volgens hem goed konden tekenen. De andere leerlingen liet hij maar wat aanmodderen. Ik behoorde gelukkig net als Wieteke tot de leerlingen die kennelijk wel aanleg hadden. Ook de leraar Nederlands, Antal Sivirsky, was een bekende letterkundige die vele boeken op zijn naam heeft staan. Een tweede leraar Nederlands, L. van Sas deed veel aan toneel en hij zal het talent van Wieteke zeker onderkend hebben.

Tot 1980 woonde ik samen met mijn vrouw en twee kinderen letterlijk op een steenworp afstand van het huis waar Wieteke woonde. Vlak naast dit huis woonde een vriend van mij en dit betekende dat ik Wieteke nogal eens tegenkwam. Een aardige vrouw.

Carl Doeke Eisma
carleisma@planet.nl

Vervolg op pagina 11

Foto van Wieteke op latere leeftijd

van der VLUGT GLASHANDEL v.o.f.

Loosduinsekade 175
2571 BW 's-Gravenhage
Tel: 070-3603927
info@vd-vlught.nl
www.glashandel-vandervlught.nl

- MAAIKE WEERWAG -

Persoonlijk & laagdrempelig

www.oktober-uitvaart.nl

oktober uitvaartzorg
06 55 17 26 83

Samen aan alles gedacht!

UITVAARTVERZORGING

J. Henning

www.henning-uitvaart.nl

070 345 48 10
Dag en nacht bereikbaar

Let op! Wij zijn verhuisd:
Laan van Eik en Duinen 38, Den Haag
(Ingang De Oude Hage)

BRIEVENBUS

De gratis rubriek 'Brievenbus' is een zeer populaire!
Hulp nodig of wilt u een reactie plaatsen?
Mail naar redactie@dehaagsetijden.nl

Op zoek naar

Ik ben op zoek naar Peter van Zandwijk, geb.1952, oud-leerling van de Eben-Haëzerschool aan de Escamplaan in Den Haag (1958-1964) i.v.m. met een reünie in oktober a.s. In 1988 woonde hij in de Haveltestraat, in 2007 aan de Linberghlaan (Ypenburg). Sindsdien ontbreekt elk spoor. Voor elke inlichting over hem ben ik dankbaar.

Paul de Gier

pauldegier@solcon.nl

wiskundige trant uiteengezet is. Daar heb ik geen verstand van, zegt hij. Wel van een andere zedenleer en hij wijst naar de straat van Doublet, gelegen precies tegenover het Spinozahuis. Daar zijn dames van plezier die hun eigen filosofie praktiseren. Daar innen zij geld, zoals Doublet in zijn hoedanigheid de belasting inde als hoge ambtenaar op financieel gebied. De verzinkbare verkeerspaaltjes zakken ondertussen naar beneden. Mijn tekening is klaar en de marechaussee die stond te wachten mag er wat mij betreft doorheen.

Hans Duivenvoorden
hd@artstonelimited.nl

Reünie

O.L.V. van Fatimaschool in Den Haag. Wij organiseren een reünie van de zesde klasjaren 1961 t/m 1967 op zondagmiddag 22 september, maar kunnen niet iedereen traceren. Heb jij in een van deze klassen gezeten en lijkt je het leuk erbij te zijn, mail dan je e-mailadres of telefoonnummer naar Ben Boxelaar: baboxelaar@upcmail.nl
Theo van Bemmelen, Ben Boxelaar, Ruby van der Geugten en Jenny Polman

Aanvulling De Horsten

Naar aanleiding van mijn artikel over De Horsten in Wassenaar, heb ik nog een aanvulling. Want het zoeken naar hét boshuis van de familie Vaandering in De Horsten was niet makkelijk. Dankzij de hulp van Rentmeesterskantoor kreeg ik het navolgende antwoord: De heer Vaandrig was inderdaad de bosbaas en woonde op het jachtslot (Horstlaan 12, nu privé bewoond). Later woonde hij in de dienstwoning Horstlaan 3, nu ook privé bewoond. Van oudsher is Raaphorst 1 de woning van de jachtopziensers, ook dat wordt privé bewoond en is niet toegankelijk. Desalniettemin heb ik

De Haagse STADSDICHTER

Victor R. Meijer • vr.meijer@hotmail.com

Geklaag in Den Haag

Dat geklaag over Den Haag
Is slecht voor mijn maag
Want hier in Den Haag
Ben ik toch graag
dus blijft ook de vraag
Heeft Den Haag mij wel graag?
Want dan doe ik vandaag
Aan mijn Den Haag
Een heuse aanvraag...
In 1 enkele oplaag...
Om ook hier eens te mogen sterven...
Hier in Den Haag

genoten van de wandeling door De Horsten. Hopelijk u ook...

Aad van Krevelen

ajlvankrevelen@hetnet.nl

Ode aan een omgevallen zomereik in park Marlot

Na anderhalf eeuw is hij er bij gaan liggen, in zijn kleine stukje gras met uitzicht op het weilandje. De koeien, zullen die het gemerkt hebben, of misschien de ooievaars? Het zat er natuurlijk aan te komen, maar van buiten leek hij toch nog sterk. De wind had weinig vat op hem, hij werd beschermd door familie. En dan toch op een warme dag in juni is hij gaan liggen. Wat heeft hij allemaal meegemaakt, het oude landgoed, het privé park in Engelse stijl, hij stond er met drie zussen of broers, ze keken over het weiland en zagen het tennispark en de woningen worden gebouwd, toen kwam

en ging de oorlog, gelukkig geen Atlantik Wal voor hem. Het park werd opengesteld, wandelaars, uit die tijd kennen wij hem, als kleine kinderen stonden we hand in hand om hem heen, vier van ons waren net genoeg voor zijn diameter. Ja, wij waren toen erg klein, hij was al enorm en indrukwekkend. Wij lopen bijna dagelijks langs, mijn moeder groet hem als een oude bekende. Ze heeft altijd een bemoeidigend woord; kom op jongen, blijf nog even staan, je doet het goed. Kijk daar zitten de stangen van Copijn, die houden hem bij elkaar. Hij stond er stoïcijns en hoefde niks terug te zeggen, hij wist alles al. Soms zie ik een gelijkenis met mijn overleden vader, ook een oude boom die helaas is omgevallen. Een lang, vol en vruchtbaar leven komt tot eindeloze rust.

Hubert van der Linden

hubertusvanderlinden@gmail.com

Omgevallen zomereik in park Marlot. Foto: Hubert van der Linden

Rouwadvertentie

Laten wij zacht zijn voor elkander, kind

A. Roland Holst

Onze dierbare en eigenzinnige

Wil Snijder - Zeeuw

is overleden

Weduwe van Henk Snijder en voormalig lerares op openbare basisschool De Zonnebloem aan de Hyacinthweg te Den Haag.

* Den Haag, 9 juni 1933

† Den Haag, 4 augustus 2024

Uit aller naam: Familie Zeeuw

Correspondentieadres Monuta Voorburg
T.a.v. familie Zeeuw, Rodelaan 60, 2272 BB Voorburg

Het afscheid heeft in besloten kring plaatsgevonden.

DE HAAGSE TIJDEN

Uitgeverij De Haagse Tijden
Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag

Ook te volgen via Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn.

Uitgave:

Uw krant is elke twee weken in een oplage van tenminste 60.000 exemplaren gratis af te halen op circa 300 distributiepunten in Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

Redactie:

De artikelen, verhalen en foto's in onze krant worden aangeleverd door onze lezers. De ingezonden artikelen zullen ook gebruikt worden op de website en onze sociale media kanalen.

Hergebruik van de artikelen en foto's is aan de uitgever. Voor de vaste columnisten geldt een andere regeling. U kunt uw verhaal insturen naar: redactie@dehaagsetijden.nl

Abonnementen

Voor € 75,00 per jaar kunt u de krant in Nederland thuis ontvangen per post. Buiten Nederland ontvangt u de krant voor € 95,00 per jaar. Een abonnement vraagt u aan via www.dehaagsetijden.nl/ abonnement of via de klantenservice. Alle uitgaves van De Haagse Tijden kunt u terug vinden op de website www.dehaagsetijden.nl/archief

Adverteren

Wilt u ook adverteren in De Haagse Tijden? Vraag naar de mogelijkheden bij Daphne Brückel en bel 070-3607676 of mail naar info@dehaagsetijden.nl

Hoofdredacteur

Sanne Groeneboer
redactie@dehaagsetijden.nl

Vaste auteurs

John Vroom Marcello & Els
Milja de Zwart

Distributie

Hubbel Den Haag

Fotografie

De Haagse Tijden heeft de moeite genomen om de rechtmatige eigenaar van de gepubliceerde foto's te vinden. Als u meent de publicatierechten te hebben, kunt u contact opnemen met de uitgever.

Vormgeving

Brückel Reclame BV

Lezersservice

De lezersservice is te bereiken van maandag t/m vrijdag van 10 - 12 uur op: 070 - 345 76 97

De schoolagenda is uit!

Op de basisscholen en in het middelbaar onderwijs is de laatste jaren veel veranderd. Gelukkig zijn er nog steeds groepen met twintig tot dertig leerlingen en staat er een leraar of lerares voor het bord. Dat bord is in veel gevallen veranderd en wel van een schoolbord met krijtjes in een groot computerscherm. De schoolagenda is echter nog springlevend!

De wieg van de schoolagenda staat in Den Haag. Drukkerij en Uitgeverij Van Rijmenam aan de Fruitweg bracht als eerste in Nederland een geïllustreerde agenda voor leerlingen in het middelbaar onderwijs op de markt. Het was een degelijk boekje met een harde kft van een formaat dat prima in iedere schooltas paste. In sommige tassen kon het precies in een van de voorvakjes. De Ryam agenda, zoals die heette, werd in de zestiger jaren een begrip en ook voor de docenten kwam er een agenda op de markt. Niet met plaatjes maar met speciale katernen om de cijfers van de leerlingen in bij te houden of een planning van de lessen te maken. De schoolagenda onderscheidde zich van de reguliere agenda's door zijn vorm, maar vooral door de jaarindeling: het schooljaar was leidend. Dus naast het lijstje met feestdagen was er het overzicht van de schoolvakanties, het lesrooster en natuurlijk de verjaardagskalender voor vrienden, vriendinnen en idolen.

De binnenzijde werd in de loop der jaren steeds drukker met heel veel foto's, illustraties en wetenswaardigheden. Het werd zo'n succes dat andere uitgeve-

Uitgebreide keuze aan schoolagenda's in de boekhandel

rijen zich ook op deze markt stortten. Zij brachten allerlei thema-uitgaven uit rond Donald Duck, Barbie of Formule 1. Zo kwamen ook voetbalclubs met een eigen schoolagenda op de markt met foto's van hun spelers, interviews, wedstrijdprogramma's etc. Ook National Geographic kwam met een uitgave. Ruim zestig (!) soorten agenda's zijn momenteel verkrijgbaar via de boekhandel en webshops.

Heel wat docenten zien met lede ogen aan dat de huiswerk-

opdrachten regelmatig onleesbaar zijn geworden door stickers, tekeningen van viltstiften en ingeplakte knipsels en frutsels. Geen wonder dat het huiswerk tegenwoordig ook digitaal op het onderwijsplatform bekend wordt gemaakt. En dan vragen ouders zich wel eens af waarom er dan een agenda moet worden gekocht! Het antwoord daarop is simpel: de schoolagenda gaat de hele dag mee en is onafscheidelijk van de leerling. De huiswerkopdracht is dus altijd bij de hand, ervan uitgaande dat die genoteerd wordt. Veel docenten zien daar gelukkig op toe en veel leerlingen hebben het van school uit als automatische meegekregen. Op de meeste basisscholen wordt namelijk in groep 7 en 8 aandacht besteed aan het noteren van huiswerk en controleert de docent of het erin staat en vooral ook of het

De schoolagenda in het Onderwijsmuseum

er goed in staat. Dit alles ter voorbereiding op de middelbare school. Dus ook daar is een papieren agenda nodig. Dat de schoolagenda een lucratieve markt vormt, moge duidelijk zijn. Jaarlijks gaat het om 1,4 miljoen leerlingen die een agenda nodig hebben. Toch heeft de firma Van Rijmenam de concurrentiestrijd niet overleefd. In 1999 werd zij overgenomen door haar Belgische branchegenoot Brepols, waarna

in 2004 het faillissement werd uitgesproken. De merknaam kwam in handen van de Duitse uitgeverij van Succesagenda's SRT International die de Ryam

Schoolagenda nu zonder illustraties voortzet. Daarmee is het niet langer een Haags product.

Van Rijmenam

De drukkerij Van Rijmenam is in 1897 opgericht en beleefde na de Tweede Wereldoorlog een grote bloei. Zij gaf aan de architecten J. Piets en G. van Essen opdracht een gebouw te ontwerpen voor haar drukkerij

en kantoor. Het verrees aan de Fruitweg en werd daar samen met het gebouw van Philips beeldbepalend. De uitgave van kalenders en kantooragenda's bleek een gouden business, zeker toen daar ook de schoolagenda's bij kwamen. Door de introductie van nieuwe technologieën werd het gebouw echter te groot en week men in 1990 uit naar Rijswijk. Het leeggekomen gebouw werd omgebouwd tot kantoor verzamelgebouw. Helaas zorgden slecht onderhoud en verouderde faciliteiten voor steeds minder huurders en ontstond leegstand. Gelukkig is het door de Gemeente Den Haag van de sloopkogel gered en in 2020 grondig gerenoveerd. Na twee jaar was de stad een fraai monumentaal gebouw rijker, geheel in de stijl van de naoorlogse architectuur, iets waar de Stichting Industrieel Historisch Erfgoed erg gelukkig mee is.

De schoolagenda is niet meer weg te denken in het onderwijs en maakt na ruim 65 jaar nog steeds deel uit van de schoolcultuur. Wat is het daarom mooi dat in het gebouw waar de schoolagenda geboren is nu de Dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn is gehuisvest.

Ton van der Pijl
Tonvanderpijl212@gmail.com

Ryam agenda

Fruitweg, fabriek van Van Rijmenam (architecten J. Piets en G. van Essen). Foto uit 1956, Dienst voor de Stadsontwikkeling, Haags Gemeentearchief

GROEIEN DOE JE SAMEN BIJ VOLKSUNIVERSITEIT DEN HAAG

cursussen & lezingen
samen leren voor je plezier

meer dan 25 talen, persoonlijke groei, creëren & cultuur

www.volksuniversiteitdenhaag.nl

AUTO HOUTWIJK

sterk in elk merk

45 KM

De stilste brommobiel E-Aixam

100% elektrisch

Maak een proefrit:
070 - 329 70 51
Showroom & verkoop:
Zichtenburglaan 76-82

BOVAG www.autohoutwijk.nl **AUTO CREW**

Seniorenhulp Nederland
Meer dan alleen verhuizen...

Vrijblijvende offerte?
BEL: 070 - 306 16 96

- Seniorenverhuizing Volledig verzorgd!
- Woningontruiming Huur- en koopwoning
- Schilderen kluswerk Stofferen en behangen
- Spoedoplevering Binnen 7 dagen leeg

de beste in VERHUUZEN EN ONTRUIMEN
Seniorenhulp Nederland

www.seniorenhulp.com

novodent

Behandeling aan huis

Een team van prothesespecialisten

Wij komen **gratis** bij u thuis voor het maken van nieuwe protheses of het corrigeren en repareren van uw huidige protheses. Met onze kennis en vaardigheden kunnen wij u perfect van dienst zijn!

• Voor het maken van nieuwe kunstgebitten
• Pasvormcorrecties en reparaties
• **Gratis** behandeling aan huis
• 75% vergoeding vanuit uw basisverzekering, 25% eigen bijdrage
• Rechtstreekse vergoeding door uw zorgverzekeraar

Enrico, Martijn, Jasper en John Jellema

Tel: **070-3555790**
info@novodent.nl

Valkenboskade 466
2563 JK Den Haag
(Hoek Laan van Meerdervoort recht t.o. halte tram 3 en 12)

www.novodent.nl

BTR REIZEN

Busexcursie vakanties met veel extra's

All Inclusive Busvakantie naar Ootmarsum in Twente
Stadshotel Ootmarsum
mooi excursie- & hotelprogramma
5 dagen van 23 tot 27 sept. 2024
Nu al voor **€ 540,00 p.p.**

All Inclusive Kerstbusreis Valkenburg / Zuid-Limburg
Hotel Op de Boud
kerstexcursie- & hotelprogramma
5 dagen van 23 tot 27 dec. 2024
Nu al voor **€ 675,00 p.p.**

All Inclusive Busvakantie naar Boppard aan de Rijn
BestimeHotel Boppard
mooi excursie- & hotelprogramma
5 dagen van 13 tot 17 okt. 2024
Nu al voor **€ 479,00 p.p.**

All Inclusive Kerstbusreis Mayschoss / Ahrdal
MayHotel / Mayschoss
kerstexcursie- & hotelprogramma
6 dagen van 23 tot 27 dec. 2024
Nu al voor **€ 785,00 p.p.**

Kerstsfeer Busvakantie naar Londen in kerstsfeer
*** King Charles Hotel
mooi kerst excursieprogramma
5 dagen van 25 tot 29 nov. 2024
Nu al voor **€ 550,00 p.p.**

BTR BUSVAKANTIES

- Luxe busreizen met veel extra's
- Ervaren chauffeurs / reisleiders
- Mooie excursies incl. de entrees
- Gastvrije hotels
- Geheel verzorgd of All Inclusive
- Vertrek uit: Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht
- Vertrektijd: tussen 8 en 11 uur

Uw vakantie begint bij BTR Reizen

055 - 5059500 - WWW.BTRREIZEN.NL

De mooiste busreizen

Gewoon perfect geregeld.

Sauerland	6-daagse busreis	reiscode: ebwil01	vanaf p.p. 579
Historisch Wenen	8-daagse busreis	reiscode: efwen06	vanaf p.p. 689
Krakau en de schatten van Zuid-Polen	8-daagse busreis	reiscode: efkau05	vanaf p.p. 799
Drielandenreis	10-daagse busreis	reiscode: ebnau02	vanaf p.p. 899
The spirit of Scotland	10-daagse busrondreis	reiscode: eegb324	vanaf p.p. 1395
Orkney en Shetland Eilanden	12-daagse busrondreis	reiscode: eegb325	vanaf p.p. 2369

Alle vanafprijzen zijn inclusief reserveringskosten, Calamiteitenfonds en SGR-bijdrage

www.dejongintra.nl/busreizen
Bel 0180 - 457 803 of ga naar je ANVR reisadviseur

de Jong Intra vakanties

De woningruil van mijn moeder

In het vroege voorjaar van 1961 zei mijn moeder 's avonds aan tafel: "We gaan woningruil doen." Vanaf dat moment werd alles anders in ons huis in de Hoogbuurlostraat. Mijn moeder was een goede onderhandelaarster en had een zakelijk instinct. Niet zo verwonderlijk want haar vader had in Kedichem een kruidenierswinkel en een grote clientèle in de naburige dorpen en polders opgebouwd. Met zijn gulle lach en grapjes wond hij iedereen om zijn vinger. "Je kunt beter vliegen vangen met stroop dan met azijn" was dan ook de gevleugelde uitspraak in zijn gezin. Mijn moeder had het niet van een vreemde. Zij marchandeerde door het leven en kreeg door haar theatrale manier van stroop smeren veel voor elkaar, waarbij ze de zakelijke kant van haar missie nooit uit het oog verloor.

Onze meubels werden tweedehands verkocht aan een opkoper van de markt in de Herman Costerstraat. Niet alleen het immens zware dressoir met dikke bolpoten, maar ook het bankstel, eettafel en stoelen, lampen en zelfs de fauteuil van mijn vader bij mij op mijn kamer werden verkocht. Omdat mijn moeder voorwendde een arme noodlijdende weduwe te zijn, was de opkoper coulant in zijn prijs en met een handkar haalde hij alles op. Vanaf het moment dat de woningruil was beklonken, reed mijn moeder op de fiets Den Haag door op koopjacht naar nieuwe meubels. Teakhout werd in de zestiger jaren erg populair; de zogenaamde Scandinavische look. Cognackleurig met ranke pootjes, verschillende bekleding op stoelen en de ronde eettafel deed weer zijn intrede. Na de donkere meubelstijl 'Old Finish' werd alles licht en zacht van kleur. De tafel lag vol met uitgeknipte foto's en advertenties van de beste koopjes en zo sprokkelde mijn moeder een nieuw interieur bij elkaar. Ik hielp met het inpakken van dozen en onze vierkamerwoning veranderde langzamerhand in een pakhuis.

Het was een spannende tijd want er gebeurde weinig bijzonders in mijn leven. Ik fantaseerde vaak over paleizen om in te wonen en te reizen naar Parijs of naar een plek met palmbomen, net als bij tante Willy in Amerika. Maar voorlopig moest ik het doen met onze aanstaande verhuizing, waar ik een nieuwe kamer zou krijgen met een cretonne spreij en cretonne gordijnen. Naarmate de dag van de verhuizing dichterbij kwam, veranderde het enthousiasme van mijn moeder in nerveus gedrag. Ze wilde heel graag een nieuwe

De Theo Thijssenschool waarop ons nieuwe appartement in de Nijkerklaan uitkeek. Foto uit 1973, Dienst Stadsontwikkeling en Volkshuisvesting, Haags Gemeentearchief

start maken aan de Nijkerklaan, maar het weggaan viel haar zwaar. Ik trachtte in die tijd zoveel mogelijk voor haar te doen en beurde haar vaak op met een persiflage op Louis Prima die ik, zittend op de rand van de tafel, kon nazingen. Ik maakte zelfs een rolletje van een stukje krant en hield die als een volleert roker vast. *Bueno sera Signorita, bueno sera...*

De familie Van der Geest kwam op een regenachtige dag in de zomervakantie met een grote verhuiswagen voorrijden en binnen een paar uur stond alles in de wagen. Ik fietste naar ons nieuwe adres op de hoek van de Nijkerklaan en de Zuiderparklaan. Inmiddels was ik twaalf jaar en kende al veel wijkdelen in onze stad waar ik vaak alleen doorheen fietste. Via de Dierenselaan reed ik door de Harderwijkstraat en sloeg rechtsaf de Nijkerklaan op. Voor mij een bekende straat want mijn lagere school, waar ik net afscheid van had genomen, stond tegenover onze nieuwe woning op de eerste etage.

Mijn voortvarende moeder had gelukkig vooraf geregeld dat twee collega's van mijn vader haar zouden helpen met witten en behangen en zo werd het huis omgetoverd tot een lichte, moderne woning. Het was

gezellig met die twee in huis en ik hielp waar ik kon met behang af te scheuren zodat zij snel konden behangen. De deuren werden voorzien van hardboard en in zachte pasteltinten geschilderd. Posten en raamwerk wit en de muren voorzien van een licht behang. De nieuwe meubels werden gebracht, de cretonne gordijnen opgehangen en in de erker kwam de ronde eethoek, waar we veel aan zaten en makkelijk naar buiten konden kijken. Mijn moeder kreeg terecht complimenten over haar nieuwe interieur en heeft tot op hoge leeftijd met plezier in het huis gewoond.

Aangezien wij op de hoek woonden, kon je door het zijraam de gehele laan afkijken en zo leerde ik onbespied een aantal burens kennen die op de laan woonden. Tegenover ons huis met de middenberm, wat in die tijd zeer goed werd onderhouden en prachtige rozenstruiken bevatte,

Gemeentelijk badhuis aan de Escamplaan, muurschildering van Louis Schrikkel. Foto uit 1953, Dienst Stedelijke Ontwikkeling, Haags Gemeentearchief

Loosduinen, waar ik naartoe fietste om tante Mien te bezoeken. Foto uit 1969, Dienst Stedelijke Ontwikkeling, Haags Gemeentearchief

stond mijn school. De openbare Theo Thijssenschool, ook al een ontwerp van Berlage. Langgerekt, plat dak en brede ramen. Verderop stond in spiegelbeeld eenzelfde school. De katholieke Rozaschool, alleen toegankelijk voor meisjes.

Mijn moeder had veel kennissen die overal in de stad woonden. Bijvoorbeeld tante Mien, die een volkstuin had, en ik fietste op mijn moeders verzoek de lange weg af naar Loosduinen, waar tante Mien al in de deuropening stond met een krop sla. "Ik ga gauw weer verder hoor, kind" en ze zwaaide me nog net met haar arm buiten de deur uit terwijl ze verder alweer binnen bezig was. Klap, de deur was dicht. Ik kan me niet herinneren daar ooit binnen te zijn geweest. De Oude Haagweg langs de vaart weer terugfietsend, met aan de overkant de kassen overgaand in de Loosduinseweg.

De kassen zijn verdwenen en de wijken Leyenburg en Kerketuinen zijn gebouwd. Ik weet nog dat de tram rondraaide op het Monnikendamplein met daarachter alleen weilanden. De Escamplaan is later doorgetrokken tot aan de Lozerlaan die naar Kijkduin loopt.

Ook reed ik graag op mijn fiets naar een vriendinnetje dat in de wijk Vrederust woonde. Achter het Zuiderpark ging ik de Melis Stokelaan op, door Moerwijk en Morgenstond en daarachter lag Vrederust. Een wijk met flats van vierhoog met brede lanen en tussentuinen voor spelende kinderen. Zonder lift, maar met een glazen trappenhuis. Het gezin van Marie-Louise woonde in de laatste flat en keek uit op de weilanden van Loosduinen. Op de fiets trapte ik de lange laan af tot ergens bij de Berensteinlaan. Ik kan me nog herinneren dat zij een badkamer hadden met een lavet. Een typisch Nederlandse uitvinding. Je kon er de was in doen en de kinderen of jezelf. Enige handigheid was dan wel op z'n plaats. De kamers waren licht en ruim en ze hadden een balkon met stalen spijlen waar je doorheen keek.

Wij gingen in die tijd naar het Badhuis aan de Escamplaan. Dat kostte vijftien cent: uit- en aankleden en douchen in twintig minuten. Een muntje in de gleuf om een hokje te openen. Razendsnel kleedde ik me uit om zo lang mogelijk onder het warme water te kunnen staan. Een potige mevrouw die alles in de gaten hield en na een wasbeurt de haren bijeen veegde, bonkte op de deur als je te lang binnenbleef.

Fietsen door een stad vind ik nog steeds leuk. Het is een plezierige manier om een stad of omgeving te verkennen.

Ina Masseling
h.masseling1@upcmail.nl

Advertorial

Wat doet u met uw overwaarde?

Wilt u profiteren van de overwaarde van uw woning, maar niet verhuizen? Dat kan. Verzilver de overwaarde van uw huis zonder te verkopen.

- Vul uw AOW en pensioen aan met een eenmalig of maandelijks bedrag
- Vrij te besteden: bijvoorbeeld voor uzelf, uw kinderen of kleinkinderen
- Veilig, verantwoord en vaak al mogelijk vanaf 60 jaar

Voorbeeld

Een alleenstaande vrouw (79 jaar) heeft een woning met een waarde van € 500.000 en haar hypotheek enige jaren geheel afgelost. Ze wil graag de komende jaren een aanvulling op haar inkomen ontvangen en ook een eenmalig bedrag voor o.a. een traplift in haar woning. Ze heeft gekozen voor een verzilverproduct van Onderlinge 's-Gravenhage en ontvangt de komende 10 jaar een uitkering van € 500 per maand en daarnaast eenmalig €20.000 voor de gewenste aanpassingen aan haar woning.

Vrijblijvende berekening? Bel 070-392 51 35 of kijk op zilverleven.nl

Open Dag en proefles Tai Chi in september

Binnenkort start in Den Haag weer een nieuwe Tai Chi beginnersklas op woensdagavond. Deze van oorsprong Chinese bewegingsvorm heeft een heilzame werking op lichaam en geest en kan door iedereen beoefend worden. Loop binnen: **Open Dag op zondag 8 september** tussen 13.30 en 16.30 uur of doe mee: **gratis introductieles op woensdagavond 11 september** 19.00-20.00 uur. We staan op 31 augustus in Voorburg ook de hele dag op het Culturele Zomerfestival.

Wat is Tai Chi?

De ervaring leert dat veel gezondheidsproblemen verminderen en vaak verdwijnen bij het regelmatig beoefenen van Tai Chi. Deze 'zachte' vorm van bewegen is geschikt voor jong en oud, van gezond tot wat minder gezond; ook mensen met bijv. een chronische aandoening als reuma of fibromyalgie kunnen meedoen.

Kin San Tai Chi is één van de vele vormen van Tai Chi. Het bestaat uit een reeks vloeiende en sierlijke bewegingen, zorgvuldig en aaneengesloten in een vaststaande volgorde uitgevoerd. Het rustige tempo maakt beoefening voor vrijwel alle leeftijden mogelijk. Door regelmatige training worden spieren en gewrichten soepeler, nemen conditie en concentratie toe en wordt stress minder.

Het leren van Kin San Tai Chi is een proces. Veel mensen doen mee vanuit de behoefte serieus aan hun gezondheid te willen werken. Weer anderen zoeken een manier om steviger in werk of leven te staan. Voor bijna allemaal geldt dat ze het verschrikkelijk leuk gaan vinden!

Locaties: www.kinsantaichi.nl of neem contact op met met Hanneke Verduyn: 06 44570694 / j.m.verduyn@planet.nl.

Kin San Tai Chi

de SUITE

beter slapen in eigen stijl

Naar wens bezoeken wij u op afspraak thuis.

Voor u gemaakt

Op zorgvuldige wijze ontwerpen we uw bed en matras, steeds weer rekening houdend met uw wensen en omstandigheden. Als voortrekkers in comfortbedden maken wij, zelfs in de twijfelarmaten, uitvoeringen met een verborgen hoog/laag functie. Zo kan uw bed of het bed van uw partner van alle functies en gemakken worden voorzien zonder dat het van het partnerbed is te onderscheiden.

Beter ontspannen met geluid

Weldadig en uiterst gewaardeerd zijn onze bedden met FPS-technologie. Subtiele geluidsgolven zorgen voor stimulering van de bloedsomloop. U komt in een diepere staat van ontspanning en slaapt beter. Deze akoestische techniek is een succesvolle toepassing voor mensen die stress of trauma ervaren, spierklachten of neuropathische pijn hebben dan wel veel spanning opbouwen, zoals bij de ziekte van Parkinson.

Showroom of advies thuis

Uw bezoek aan De Suite is beslist de moeite waard. Bedden en kasten staan fraai opgesteld en u kunt dan ook kijken in het atelier en bij de productie. Als een bezoek aan huis u beter past of u wilt een deel van uw bestaande bed behouden, dan bezoeken wij u op afspraak thuis. Bel dan voor een afspraak 0182-37 50 22

de SUITE

beter slapen in eigen stijl

showroom en productie: Ambachtweg 10 2841 LZ Moordrecht
di. t/m za. 10.30 -16.30 uur 0182 375 022 www.desuite.nl

Vroem, Vroom...

In elke editie van De Haagse Tijden stapt autojournalist John Vroom weer even in een auto die vroeger door Den Haag reed.

Morris Minor 1000 Traveller

Je ziet ze nog wel eens rijden als promotie-auto voor cateringbedrijven gespecialiseerd in *English High Teas*. Precies, de Morris Minor 1000 Traveller uit begin jaren zestig in een besteluitvoering, maar dan met die karakteristieke houtafwerking. Mijn tante Marjorie uit Hove bij Brighton in Engeland had er zo een, dus ik heb hem van dichtbij meegemaakt. Een lichtblauwe, een kleur die heel populair was bij de Morris Minor in die tijd. Ik zag deze Traveller in mijn jonge jaren wel eens staan in de showroom, ach wat heet showroom, van Garage Bolland in de Fahrenheitstraat, waar mijn vader de ex-garagebox van Pia Beck huurde.

Het grappige van die tijd was dat auto's helemaal niet op elkaar leken. De windtunnelstroomlijning was nog niet ontdekt en de Morris Minor was in de Sedan-versie een aaibaar bol autootje en dat had de Traveller ook aan de voorkant, met een eigen karakter. Leuk detail was het chromen handvat met logo bovenop de motorkap. En natuurlijk het gaatje in de bumper waar de slinger in paste als hij niet wilde starten en aangeslingerd moest worden, zoals dat heette. Design was

blijkbaar nog helemaal geen punt, want als je zag hoe lelijk de benzinetank-toevoer was ontworpen aan de zijkant met een rubber manchet en tuut en daarop een niet-afsluitbare draaiknop. Onbegrijpelijk, maar waarschijnlijk wel praktisch. Ik kan mij nog herinneren dat deze Minor eigenlijk een heel kale was wat het interieur betrof. Het dashboard, dat helemaal van metaal was in dezelfde kleur als de buitenkant, zat slim in elkaar. In het midden een grote klok als snelheidsmeter, met daarin de

benzinevoorraadmeter en wat lampjes. Daaronder een aantal trekknoppen en in het midden daarvan het contactslot. Links daarvan en ook rechts daarvan een dashboardkastje. Dus voor de ombouw van rechts- naar linksgestuurd hoefde je alleen het stuur en de pedalen te verplaatsen. Het stuur vond ik erg mooi. Niet plat, maar drie series chromen spaakjes liepen naar het dieper gelegen stuurcentrum waar je eigenlijk de claxon zou verwachten, maar dat was niet het geval. Daarvoor drukte je

op het richtingaanwijzerhendel. De deuren waren eenvoudig afgewerkt met een opvallend langwerpige opgevouwen lapje leer als lus, waaraan je hem dicht kon trekken. Eenvoudige stoeltjes die niet verstelbaar waren en die je naar voren kon klappen om de achterbank te bereiken. De bagageruimte bereikte je door twee halve achterdeurtjes te openen. Vlakke laadvloer, met daaronder het reservewiel. Eigenlijk niet zo spannend, maar deze Morris Minor 1000 Traveller had wel

karakter en nog steeds. Als vertolking van het mooie romantische Engelse Country Life. En wat ik het allermooist vond en inderdaad nog steeds vind is als je deze Morris start. Dat mooie donkerbruine motor- en uitlaatgeluid, met zo'n prachtige sound als hij wegrijdt en van 1 naar 2 schakelt. Ik zal ook nooit die interieurlucht vergeten wat een mengsel was van leer en Castrol olie. Heerlijk!

John Vroom
johnvroom@planet.nl

HAAGSE KWESTIES

Idee voor een Haagse kwestie?
Mail naar Milja de Zwart: milja@xs4all.nl

Uniek: finish Tour de France Femmes in La Haai

Een historische gebeurtenis, maandagmiddag 12 augustus. De eerste etappe van de Tour de France Femmes, gestart in Rotterdam, finisht in Den Haag! Dat moest ik natuurlijk zien.

Al weken geleden heeft de gemeente een kaartje in de bus gegooit, met daarop de route die de 154 wielrensters door Den Haag rijden. Voor mij is de Loosduinsekade het dichtstbij. Vanaf kwart voor drie ben ik paraat om naar de route toe te fietsen. Omdat maandag 12 augustus 2024 ook nog de geschiedenis ingaat als de heetste dag van de zomer, is het zaak efficiënt te zijn.

Op de NOS volg ik het peloton, dat door het Westland rijdt. Regelmatig zijn er beelden vanuit de lucht, zodat ik goed kan zien of de stoet de grenzen van Den Haag al in het vizier heeft. Leuk om Den Haag zo te zien, met Franse ondertitels van wat in beeld is. 'Moteur sable', heet de zandmotor dus. En Den Haag

heet La Haye, wat de NOS-verslaggever uitspreekt als La Haai.

Zodra landgoed Ockenburgh uitgelicht wordt, weet ik dat het tijd is om te gaan. Ik peddel langs De Verademing en het verversingskanaal naar de Loosduinseweg, zet mijn fiets tegen een kluit andere fietsen en loop naar de afrastering. Best veel mensen al, maar er is nog ruimte aan de dranghekken. En nog tijd om over te steken, want het zicht aan de zuidzijde is beter. Ik hoef niet lang te wachten. Om 15.20 uur razen de vrouwen langs met een snelheid van tegen de 50 kilometer per uur, aangemoedigd door de omstanders. Als even later de hele karavaan auto's met reservefietsen op het dak voorbij is, ga ik weer terug naar huis. Precies op tijd

om de finish op Kijkduin te zien, die sprinter Charlotte Kool van de ploeg DSM-Post NL wint.

Cadeau aan de stad

Dat het parkoers in Den Haag door Escamp, Laak, de Schilderswijk, Transvaal, Leyenburg en Loosduinen loopt, is volgens de Haagse wethouder Sport Hilbert Bredemeijer een bewuste keuze. Dat zijn wijken waar niet voor iedereen alles vanzelf gaat, voor wie vakantie geen gegeven is en sport beoefenen evenmin, lees ik bij Omroep West. En: 'het cadeau aan de stad', zoals Bredemeijer de etappe door

Den Haag noemt, 'moet mensen aan het fietsen krijgen'.

Opa op de fiets

In Rotterdam hebben ze de start van de Tour de France Femmes aangegrepen om 154 vrouwen in honderd dagen te leren fietsen. Een goed initiatief, want hoe moeilijk het is om dat onder de knie te krijgen als je het niet van jongs af aan hebt gedaan, weet ik uit overlevering. Mijn opa Koos de Zwart (1878 -1946) kon namelijk niet fietsen.

Volgens mijn vader liep mijn opa, die huisschilder was, altijd

naar zijn werk. En dat waren nogal enden, want rond 1900 woonde hij in de Sirtemastraat en was zijn werk op de bouw, in het Statenkwartier dat rond de eeuwwisseling werd aangelegd. Zes dagen per week liep hij 's ochtends in alle vroegte heen, met flink wat bagage ook: zijn kwasten, verfemmers, lunchtrommel en koffie moesten mee. Het was vaak al donker als hij weer thuiskwam.

Ergens in de jaren 10 van de vorige eeuw kwam hij op het idee om te gaan fietsen. Hij zag dat om zich heen iedereen deed. Zijn broers Nelis en Wout hielpen hem. Maar de eerste keer dat hij los was, knalde hij op een muur. De tweede keer fietste hij een diepe greppel in. En toen gaf hij het op. Hij was immers al over de dertig... De rest van zijn leven is hij blijven lopen naar zijn werk.

Milja de Zwart

Hoefkade en omgeving, toen en nu

In mijn jeugd kwam ik regelmatig op en langs de Hoefkade. Een van de bekendste en oudste straten van Den Haag die loopt door de wijken Stationsbuurt (Stationsweg-Koningstraat), Schilderswijk (in twee delen, namelijk in Koningstraat-Vaillantlaan en Vaillantlaan-Herman Costerstraat) en Transvaalwijk (Herman Costerstraat-Veluweplein). Er werd dan ook gesproken over “ik woon in het 1e, 2e 3e of 4e deel van de Hoefkade”. Oorspronkelijk lag de Hoefkade, toen nog Hofkade genoemd, langs een sloot van het Zieken naar de Westerbeek. Deze sloot, ook wel bekend als Hofwetering, is later gedempt en waar de Wetering-kade naar vernoemd is. De naam Hofkade, naast de bekende huidige straten Hofsingel en Hofweg, werd in de loop der tijden verbasterd tot Hoefkade.

Iets anders betreft de in 1843 aangelegde spoorlijn Amsterdam-Den Haag, waarbij het nog te bouwen station Hollandsche Spoor op Rijswijks rondgebied lag. Vanwege het feit dat het nog te bouwen station te ver van het centrum van Rijswijk lag, werd dit gebied tot aan de Hoefkade op 7 december 1843 vrijwillig door de gemeente Rijswijk aan Den Haag afgestaan. Dat betekende echter wel dat Den Haag ‘van jaar tot jaar en te allen tijde’ een jaarlijkse vergoeding van 400 gulden (nu 181,50 euro) aan Rijswijk verschuldigd is. Rondom het nieuwe station was vanaf 1862 sprake van het aanleggen van een heel nieuwe wijk, de latere Schilderswijk.

Men begon met de aanleg op het Oranjeplein. Een groen plein met voorname huizen, waar al vanaf 10 juli 1906 tramlijn 2 kwam. Omdat welgestelde burgers de omgeving te drassig vonden en bang waren om ziek te worden, kwam van de oorspronkelijke gedachte om van de nieuwe wijk in de omgeving van het station een deftige buurt

te maken niets terecht. Mede door de industriële opkomst kwamen veel mensen naar Den Haag om werk te zoeken. Doordat de gemeente Den Haag zich niet met de aanleg van de nieuwe wijk bemoeide en het gemakshalve aan particuliere speculanten overliet, werden er in groten getale goedkope, slechte woningen gebouwd, behalve die van de woningbouwverenigingen. Met de komst van de arbeiders verloor de nieuwe wijk elke aantrekkingskracht voor beter gesitueerden.

“Aan de Hoefkade ter hoogte van de Herman Costerstraat vindt men de in 1938 geopende grootste markt van Nederland.”

Van de oorspronkelijke bebouwing uit het einde van de negentiende en begin twintigste eeuw is inmiddels niet veel meer over en dankzij de inzet van de toenmalige en op 17 maart 2023 overleden wethouder en lid van de Eerste Kamer Adri Duivesteijn is de nieuwbouw echt van de grond gekomen. Aan de Hoefkade

Hoefkade bij clubhuis De Mussen met wethouder Adri Duivesteijn en burgemeester Ad Havermans op 21 september 1985 nadat ze het clubhuis hebben bezocht met op de achtergrond een HTM-bus aan de gevel

zijn de Delpratwoningen uit 1897 en 1899 zeer bekend. Een complex van 46 arbeiderswoningen dat in opdracht van ‘De vereniging tot Verbetering van de Woningen der Arbeidende Klasse in Den Haag’ gebouwd werd. De huisjes zijn genoemd naar een van de oprichters en tevens eerste voorzitter Isaac Paul Deprat (1793-1880).

Het kerkelijk leven was in die tijd heel anders dan nu. Zo had de Hoefkade een tweetal kerken; de Zuiderkerk uit 1886 ter hoogte van de Falckstraat, die in 1979 afbrandde, en de nog bestaande RK Heilige Marthakerk uit 1908, ter hoogte van De Bockstraat. Aan de Hoefkade ter hoogte van de Herman

Costerstraat vindt men de in 1938 geopende grootste markt van Nederland, die daarvoor in verband met het toenemende verkeer op de Prinsegracht moest worden verplaatst. Nabij de Haagse Markt werd al ter hoogte van de Hoefkade/Marktweg/Kaapseplein het Groothandelscentrum op 30 december 1932 officieel in gebruik genomen, dat beginjaren negentig van de vorige eeuw verdwenen is en waar nu appartementen gebouwd zijn.

Tegenover het Groothandelscentrum heeft nog steeds Esso op het Kaapseplein haar benzinestation staan. Esso was 35 jaar mijn werkgever. Eerst op het hoofdkantoor in Den Haag aan de Benoordenhoutseweg (nu Zuid-Hollandlaan) en vanaf 1987 in Breda. Via de Hoefkade kon men het in 1936 geopende ADO-voetbalstadion in het Zuiderpark bereiken. Op

Het drukke verkeerskruispunt Hoefkade-Vaillantlaan - een klapbord op de ochtend- en avondspits geregeld.

22 april 2007 vond de laatste wedstrijd tegen FC Groningen plaats en vanaf 28 juli 2007 in het Forepark.

Hoefkade met nieuwbouw ter hoogte van de Marthakerk op 12 juli 2022

Hoefkade met pollers op 12 juli 2022, die ondanks protesten van bewoners en winkeliers toch door de gemeente geplaatst zijn om doorgaand verkeer te weren

Hoefkade op 30.06.1992, zoals het was met daarbij de bus van West Nederland, voorheen WSM

Haagse Markt met nog de vertrouwde kramen op 08.06.1985

“Clubhuis De Mussen - in 1926 door meester De Bruin opgericht - is het oudste zelfstandige buurthuis van ons land.”

Wouwermanstraat krijgt verkeerslichten. Op de foto wordt het verkeer nog door een verkeersagent met

Het gebouw van de voormalige Ambachtsschool aan de Hoefkade/Veluweplein dient in dit artikel vermeld te worden. Deze school werd op 28 juni 1934 in opdracht van de ‘Vereeniging tot Oprichting en Instandhouding van Christelijke Nijverheidsscholen voor jongens en meisjes te 's-Gravenhage en omstreken’ in gebruik genomen. Bouwkundig ingenieur H. van Vreeswijk en aannemer Gesman Zoetemeijer waren bij dit project betrokken. Deze school is van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een schoolgebouw in de stijl van de Nieuwe Haagse School. Ook belangrijk is te weten dat bij de Hoefkade in de Jacob Catsstraat in 1894 de Meel en Broodfabriek De Zeeuw, B. Hus werd opgericht, die in

1971 naar de Plaspoelpolder in Rijswijk vertrok om tot 1987 als grootste broodfabriek van ons land verder te gaan.

Op 21 september 1985 werd voor de oud-Schilderswijkers een reünie in De Houtzagerij aan de Houtzagerssingel gehouden, waar de pasbenoemde en op 22 maart 2022 overleden burgemeester Ad Havermans met echtgenote waren uitgenodigd. Vervolgens bracht de burgemeester met wethouder Adri Duivesteijn een bezoek aan clubhuis De Mussen, dat in 1926 door meester De Bruin opgericht is. Het is het oudste zelfstandige buurthuis van ons land, opgericht met als doel dat de kinderen uit deze wijk in de toekomst beter terecht zouden

Veluweplein - Hoefkade met de Chr. Ambachtsschool op 8 november 1963 nog met de tramrails van tramlijn 13

komen. Meester De Bruin kreeg als enige Nederlander de Albert Schweitzerprijs. Ter herinnering aan het bezoek in de Schilderswijk onthulde de burgemeester nog een beeldje in de Falckstraat. Naast het clubhuis De Mussen opende in 1918 de gemeente een schoolbioscoop die in 1922 naar een leegstaande kleuterschool aan de Hekkelaan verhuisde. Wegens bezuinigingen moest de schoolbioscoop in 1934 haar deuren sluiten.

Afgelopen april heeft de gemeente in samenspraak met de buurt een voorontwerp voor de

herinrichting van de Hoefkade gepresenteerd. Het is gemaakt om de juiste balans tussen verkeersveiligheid, groen, ruimte voor overige functies en het behoud van parkeerplaatsen te creëren. Om de verkeersveiligheid te vergroten, zal de snelheid op de Hoefkade overal 30 km/u zijn en wordt het asfalt door klinkers vervangen. Naast meer ruimte voor de fietser wordt de straat ook aantrekkelijker voor bewoners en ondernemers gemaakt door het aanbrengen van speel- en zitgelegenheden, bomen en groen. In het ontwerp worden

117 nieuwe bomen toegevoegd. Helaas wordt in dit voorontwerp niets gezegd over de in augustus 2022 geplaatste pollers op de Hoefkade, ter hoogte van de Fannius Scholtenstaat. Er is vanwege de vele aanrijdingen sprake van om deze door camerabewaking te vervangen, zoals onlangs op de Escamplaan nabij het Haga-ziekenhuis is gebeurd. Omdat de gemeente hierover niets te zeggen heeft, is dit een zaak voor het OM.

Jan van Es
jc-vanes@ziggo.nl

Hoefkade met sloop nabij de Vaillantlaan op 28 juni 1997

Eropuit!

Organiseert u een leuke activiteit waar onze lezers blij van worden? Mail uw activiteiten of tips naar info@dehaagsetijden.nl of bel: 070 - 360 76 76

GRATIS TAXATIEDAGEN

Elke woensdag en donderdag van 10.00 tot 16.00 uur

Elke WOENSDAG: munten, postzegels, bankbiljetten en ansichtkaarten

Ergens slingeren nog de postzegelalbums van opa op zolder. Waar zijn de munten van pa eigenlijk gebleven? En zijn die ansichtkaarten bestemd voor het oud papier? Moeten we die oude bankbiljetten inleveren?

Elke DONDERDAG: goud, zilver, sieraden, kunst, antiek, militaria en Pokémonkaarten

In de la ligt nog die gouden ketting van oma. Ergens ligt nog een potje met oude sieraden. Dat oude beeldje of die zilveren miniatuurtjes in de kast, zijn die nog wat waard? Hebben die oude onderscheidingen en militaire spullen nog waarde? Zijn Pokémonkaarten interessant?

U bent niet de enige met vragen over stukken die bij u thuis liggen. Om hier een antwoord op te krijgen organiseert **Heritage Auctions Europe** deze open inloopdagen van 10.00 tot 16.00 uur. Bezoek ons op de Energieweg 7 te IJsselstein, vlakbij Utrecht, voor een gratis en vrijblijvende taxatie met een kopje koffie. Aansluitend krijgt u desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Voor meer informatie: **030-6063944** en www.ha-europe.com. Bel ons ook even als u meerdere zaken (bv. munten en sieraden) op 1 dag wil combineren. Tot ziens in IJsselstein!

Nieuw in Scheveningen: Het tekencafé

Vind je het leuk om te tekenen en creatief bezig te zijn? En kom je er thuis niet aan toe? Kom dan naar het tekencafé. Op dinsdag 20 augustus gaat het nieuwe tekencafé van start in onze Bibliotheek-Atelier. Het tekencafé is geschikt voor beginners en gevorderden. Els Kort begeleidt het tekencafé en geeft tips. Uitwisseling met je medetekenaars staat centraal. Per ochtend wordt er een accent gelegd op materiaal, techniek of onderwerp en vooral op: lekker tekenen! Er zijn basismaterialen aanwezig, zoals papier, potloden, kleurpotloden, oliepastel en inkt. Eigen tekenspullen meenemen mag natuurlijk ook. Leden van de bibliotheek betalen € 2,50 euro, niet-leden € 5,00 euro per ochtend inclusief materiaal. Reserveren kan per ochtend of voor 4 keer!

Wanneer & waar: 20 & 27 aug, 3 & 17 sept, 10.00-12.00u, Bibliotheek Scheveningen
Meer info via bibliotheekdenhaag.nl

Zuiderpark Live - The Bootleg Beatles

Stap terug in de tijd en beleef de onvergetelijke muziek en magie van The Beatles met de ongeëvenaarde Bootleg Beatles! Deze wereldberoemde tributeband wordt overal ter wereld beschouwd als de gouden standaard van eerbetoon aan de Fab Four. The Bootleg Beatles nemen je mee op een nostalgische reis door de jaren zestig, waarbij ze met uiterste precisie en oog voor detail het geluid en de uitstraling van The Beatles op spectaculaire wijze recreëren. Van de vroege hits zoals Love Me Do en Please Please Me tot de psychedelische meesterwerken zoals *Strawberry Fields Forever* en *Lucy in the Sky with Diamonds*, elke fase van The Beatles' illustere carrière komt tot leven op het podium.

Wanneer & waar: woe 21 aug, 20.00u, Zuiderparktheater, Henriette Roland Holstweg 100
Meer info via zuiderparktheater.nl

Expositie Uit de tekenzaal

Kunstcollectief Persona Figura presenteert *Uit de tekenzaal*. Van 28 augustus tot en met 22 september presenteren een twintigtal Haagse modeltekenaars zich met de expositie *Uit de tekenzaal* in de bovenzaal van de Haagse Kunstkring, de Albert Vogelzaal. Men wil hiermee het ambachtelijk model- en portrettekenen weer letterlijk een podium te geven, want naast de expositie zijn er openbare modeltekensessies en wordt er ook door middel van poëzie en muziek een ode gebracht

aan het menselijk lichaam. Willy Hampel, Enny Kleikamp-van Leeuwen en Adrie Huisman zijn een aantal maanden geleden gestart met het collectief Persona Figura. Het tekenen, schilderen en boetseren naar model is een heel oude kunsttraditie. Een tijd lang leek die wat uit de belangstelling verdwenen maar nu zie je overal weer groepen verschijnen die samen aan modeltekenen doen. Tijdens deze expositie is er dus naast het kijken ook volop te tekenen en te luisteren. De expositie is vrij toegankelijk. De opening zal op zaterdag 31 augustus om 16.00 uur verricht worden door enkele modellen zélf met theater, poëzie en muziek.

Wanneer & waar: 28 aug t/m 22 sept, Haagse Kunstkring, Denneweg 64

Klub Buku

In Klub Buku toont Museum Sophiahof de nieuwste publicaties met een connectie naar voormalig Nederlands-Indië. Tijdens deze middag heb je de gelegenheid om als eerste het boek aan te schaffen en te laten signeren. Op vrijdag 23 augustus, 14.00-17.00u, wordt het nieuwste kookboek van Marc Tierolf, genaamd *Kookschrift van de Indische Tantes* gepresenteerd. Deze publicatie bevat maar liefst 100 authentieke recepten en zijn aangevuld met persoonlijke verhalen en foto's. Schaf als een van de eerste het kookboek aan. Moderator Lara Nuberg gaat op zondag 1 september, 14.00-17.00u, in gesprek met Saskia Cornets de Groot over haar boek *Verborgene identiteit - Een persoonlijk verhaal, Indische familiebiografie en koloniale geschiedenis ineen met Hugo de Groot, Komot en Soekarno* waarin zij reflecteert op de impact van kolonialisme en haar gemengde achtergrond als Indo.

Wanneer & waar: vr 23 aug & zo 1 sept, Museum Sophiahof, Sophialaan 10
Meer info via museumsophiahof.nl

Jazz in de Gracht

Hét Haagse Jazz festival, aan de Bierkade met gezellig foodtruckplein en varende muziek! Jazz in de gracht is een supergezellig muziekfestival in de binnenstad van Den Haag. Op en rond het water langs de Bierkade, Dunne Bierkade en het Groenewegje geven tientallen jazzartiesten gratis concerten vanaf boten en drijvende podia. Tijdens het muziek-evenement kun je bij de verschillende cafés en restaurants aan de kades genieten van een hapje en een drankje. Ook zal er een groot aantal foodtrucks op de kades staan waar allerlei culinaire lekkernijen te halen zijn. Zonder twijfel het gezelligste jazzfestival van Nederland!

Wanneer & waar: do 29, vr 30 & za 31 aug, vanaf 16.00u, Centrum
Meer info via jazzindegracht.nl

Marcello en Els (W)eten Wat Lekker Is

SAV by Poort 1893

Voortreffelijk eten voor de grote en... de kleine beurs!

Rare naam? Nee hoor!

Aan het Savornin Lohmanplein zat sinds mensenheugenis (1980) het Chinese restaurant Jasmine Palace. Je kende het vast omdat je er wel eens hebt gegeten of omdat je het niet kon missen als je er voorbij reed. Maar aan alles komt een eind en sinds half mei zit op deze plek restaurant Sav by Poort 1893. Rare naam? Nee hoor; het Savornin Lohmanplein heet in de volksmond Sav en Poort 1893 is het andere restaurant van dezelfde mensen in Wassenaar. Het was even zoeken naar de ingang maar direct om de hoek op de Groen van Prinsterenlaan kan je met de lift naar boven. Via het parkeerdak van het winkelcentrum kom je er trouwens ook.

Let The Good Times Roll

We komen in een groot gloednieuw strak maar gezellig en sfeervol ingericht restaurant met aan drie kanten ramen met een geweldig uitzicht. Een grote

(cocktail)bar met op de achterwand een enorme muurschildering, houten vloer, half ronde zitjes met ruimte voor meerdere gasten, heel veel 'tweetjes', een gekke 'Let The Good Times Roll' neon, wijnflessen en groen aan het plafond en een half open keuken. Kortom, uit eten anno 2024!

Voor elk wat wils

We worden vriendelijk ontvangen en krijgen een mooi plekje aan het raam. Zowel de menu als de wijnkaart kan je best uitgebreid noemen. Voor elk wat wils en in diverse prijsklassen, zoals de bedrijfsleider ons al uitlegde; "Je kan hier voor een paar tientjes goed eten maar je kan het, met bijvoorbeeld een speciale champagne en kaviaar, ook (heel) duur maken." Op de menukaart een mix van oosterse en westerse gerechten; 12 soorten sushi, 11 verschillende Asian fusion gerechten, 11 voorgerechtjes, een stuk of 7 vleesgerechten (van een

truffel, bosui). Welke van de twee het lekkerst is weten

we nog steeds niet. We

worden nog een keer verwend met de Popcorn Shrimps, een tempura van garnaal met Japanse siracha mayo. Heerlijk, de favoriet van de avond van Marcello! Het kan niet op, we krijgen nog een - op verzoek - klein stukje perfect gebakken tournedos met chimichurri jus en wat asperges, bimi en een mandje frites. De signature dish van Sav en met recht. We sluiten af met een prachtig dessert met red velvet cake, chocolade cake, frambozen cheesecake, citroen merengue en heerlijk vanille ijs. Een plaatje om te zien en allemaal even lekker! Wil je lekker eten en kunnen kiezen uit een uitgebreide kaart? Ga dan

Lekker hoor!

We beginnen met een lekker glas Pinot Noir en een bubbeltje en voor we het weten komt het eerste shared dining gerecht op tafel. Een prachtig bord (!) met sushi Salmon Torch Maki, Carpaccio Rolletjes en Gamba Piri Piri. Mooi, lekker en verrassend met o.a. heerlijk brood, gefrituurde noodles, de wasabi in een stukje komkommer en - heel bijzonder - Els eet alle sushi op... De volgende gang bestaat uit Beef Tataki (ossenhaas, bosui, knoflookchips) en Beef Nigiri Torched (ossenhaas,

maar eens naar Sav. Wil je ook genieten van de mooie drankjes op de kaart? Tram 3 stopt voor de deur...

Ook een recensie?

Weet of heb je een restaurant dat super is en een recensie kan gebruiken? Mail dan naar info@marcellos.nl

Op een rijtje

SAV by Poort 1893
Savornin Lohmanplein 9 Den Haag
info@savbypoort1893.nl
www.savbypoort1893.nl
070 2210897

Sushi	vanaf € 16
Asian fusion	vanaf € 15
Voor	vanaf € 7
Vlees en vis	vanaf € 20
Dessert	vanaf € 10
Drankjes	normaal to €€€

Vervolg voorpagina

Den Haag, de weduwe van Indië ben jij

Ze had altijd tijd voor een praatje en was geïnteresseerd in wat je te vertellen had. Daarnaast

Wieteke van Dort in de Stratemakeropzeeshow. Foto uit 1973, Beeld en Geluid, Wikimedia commons

deed ze veel voor anderen. Die ridderorde heeft ze dan ook terecht gekregen. Mijn vrouw ging vaak met mijn oudste zoon Marc, die toen nog een klein knulletje was, naar de zandbak in Arendsdorp. Het gaat hier om een deel van een landgoed dat Arend van Dorp lang geleden in zijn bezit had en dat bij de Wassenaarseweg ligt. Hij speelde hier vaak met Alexander, het zontje van Theo en Wieteke.

Op zondag 6 oktober 2002 overhandigde de toenmalige

wethouder van onderwijs van Den Haag P.M.M. Heijnen het eerste exemplaar van een boek aan de achterkleinzoon van diegene over wie het boek gaat. Het gaat hier om de biografie van de bekende Haagse schoolmeester Jan Ligthart. Dit overhandigen vond plaats in de Centrale Bibliotheek aan het Spui. Ook Wieteke van Dort was hierbij aanwezig. Ze kreeg een exemplaar van dit boek cadeau omdat het onderwijs in Nederlands-Indië erin ter sprake komt. Er staat onder meer

een afbeelding van het Indische leesplankje in. Op de voorpagina-foto kunt u zien dat ze er blij mee was. Op diezelfde foto staan ook de directeur van de uitgeverij De Nieuwe Haagsche, Dick van der Toorn en zijn secretaresse die het boek uitgegeven hebben, evenals de auteur van die biografie en een medewerker van het Haags Gemeentearchief. Ach kassian, het is voorbij.

Carl Doeke Eisma
carleisma@planet.nl

Foto van Wieteke tijdens opnamen van 'Een fraai stuk burengerucht'. Foto uit 1975, Nationaal Archief, Haags Gemeentearchief

Daar waar eeuwen samen komen

Als kleine jongen heb ik er wel eens voor gestaan. Angstaanjagend vond ik het toen. Die mannen met zwaarden in hun handen op die enorme paarden. Nu ik zo'n 65 jaar later weer voor de muurschildering sta, doen mij de ruiters met hun hoofdbedekking en gekromde zwaarden herinneren aan Turkse strijders voor het Ottomaanse rijk.

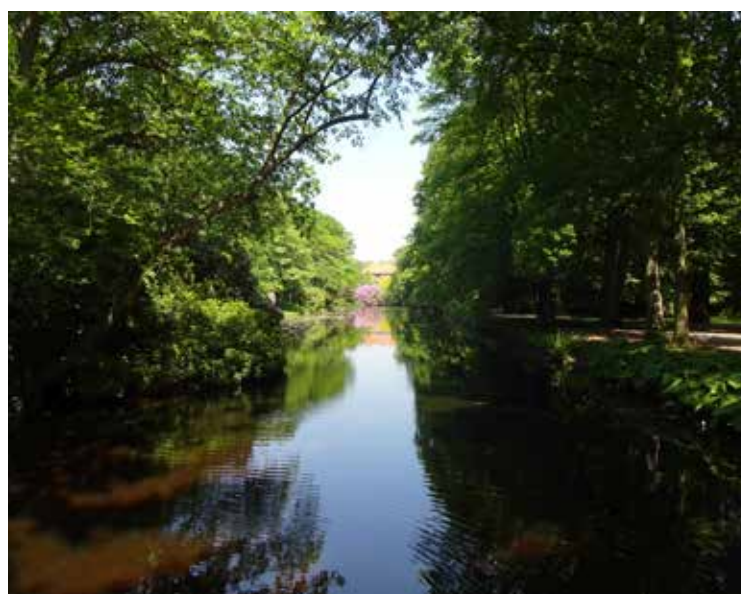
Maar wat doet die beeltenis op de zijmuur van een woning in Den Haag? Niemand die het weet. Feit is dat het gaat om een pand gebouwd rond 1700. Bestemd voor de 'tuinman' van de eigenaren van landgoed Oostduin. De 'tuinman' was feitelijk de baas van alle lieden die op het landgoed bezig waren met groenbeheer en de moestuinen. Het gebouw (Wassenaarseweg 66) is inmiddels een Rijksmonument. Maar de Rijksdienst voor cultureel erfgoed heeft geen diepere kennis over de schildering; geen naam van de kunstenaar, geen jaartal waarin het werk ontstond, geen reden voor de schilderkunst. Ook bij de huidige eigenaar van het gebouw, de M.A.O.C. gravin van Bylandtstichting, heeft men geen idee.

Het is niet het enige mysterie van landgoed Oostduin, gelegen op de hoek van de Wassenaarseweg en de Oostduinlaan. Naar verluidt werd het landgoed als buitenplaats door de familie Van Wijngaerden verworven. De naam Oostduin wordt volgens sommige geschiedschrijvers voor het eerst in 1565 gebruikt. Anderen houden het op 1811. Ter plekke waren een boerderij met boomgaard gevestigd. Door de eeuwen heen is het in bezit geweest van een hele serie hooggeplaatste personen; de Haagse elite. Het huis wordt uiteindelijk Huize Oostduin, medio zeventiende eeuw.

Bunkerbos

Begin achttiende eeuw wordt Oostduin 'opgeknapt' door een geometrische tuinaanleg, bomenlanen, grachten, tuinen (met muren) en het bijbouwen van enkele woningen. Aan het einde van deze eeuw wordt Oostduin naar de Engelse landschapsstijl aangepast. Direct naast landgoed Oostduin ligt het latere landgoed Arendsdorp, vernoemd naar jonkheer Arent van Dorp die het stuk land in 1586 koopt. Er is een hoeve die hij gaat bewonen. Naar verluidt staan er meerdere gebouwen, waaronder een speelhuis. Er is ook een kruidentuin. De eigenaar laat in 1640 een torenwoning bouwen; een achtkantig gebouw met koepeldak. Later wordt het uitgebouwd met zijvleugels om in te wonen. Die toevoegingen zijn in de loop der tijd ook weer afgebroken. Er lag ook een rechthoekige vijver omheen. Het geheel toonde een gelijkenis met het optrekje van Huygens aan de Vliet in Voorburg (Hofwijk). De vijver is later

ook onder grond verdwenen. Het monumentale pand, bijgenaamd De Koepel, is echter nog steeds te bewonderen, aan de Wassenaarseweg 74.

Arendsdorp wordt in 1648 een heerlijkheid. Het is te bereiken via een lange oprijlaan die loopt vanaf het Haagse bos (via de huidige Neuhuyskade). In 1683 koopt ene Hugo du Bois de buitenplaats. Hij investeert in de natuurlijke vormgeving: de vorming van het bos, de aanleg van een vijver, lanen, grenssloten en tuinen met muren. In de geschiedschrijving gaan nu een aantal zaken door elkaar lopen.

Toegangshek naast Portierswoning

Hoe dan ook, in 1845 werden beide landgoederen samengevoegd. De eigenaresse van Arendsdorp, E.H.E. barones van Tuyl van Serooskerken, koopt Oostduin. Bij haar dood in 1854 geeft ze haar bezit aan haar kleinzoon, de latere Mr. Carel J.E. graaf van Bylandt. In 1902 wordt het geheel eigendom van zijn dochter Marie Alexandrine Otheline Caroline gravin van Bylandt. Het landgoed is dan 22 hectare groot. De gravin gebruikt Huize Oostduin - Huize Arendsdorp is al eerder afgebroken - als zomerverblijf. Ze heeft ook nog een woning aan het Lange Voorhout. De eigenaresse heeft dertig man personeel op Oostduin/Arendsdorp. Er zijn moestuinen en boomgaarden. De oude tuinmuren staan er nog. Rond 1930 laat de gravin een speciaal 'weckhuis' bouwen, voor het wekken van groenten en fruit. Dat gebouw staat er nog steeds en is nu onderkomen van de scoutinggroep Stanley 55. De gravin wordt in 1943 door de Duitse bezetter gedwongen Oostduin-Arendsdorp te verlaten. Na de oorlog is er van Huize Oostduin weinig meer over dan

Muurschildering

Achtergevel woning tuinman De Rietjes

Portierswoning

een ruïne. Het is getroffen door een afgedwaalde V2-raket van de Duitsers zelf, en leeggeplunderd. Sloop is het antwoord op deze rampspoed.

De gravin wil ook niet meer terugkeren naar Oostduin-Arendsdorp. Ze verkoopt het geheel aan de Hervormde gemeente van Den Haag. Die mag er een rusthuis bouwen, maar dat is ook het enige bouwsel dat op het landgoed wordt toegestaan. In 1953-1954 wordt het gerealiseerd aan de kant van de Goetlijfstraat. De gravin gaat er zelf ook wonen. In augustus 1968 overlijdt ze daar. Voordien (in 1964) heeft ze echter een stichting opgericht van waaruit rechtspersonen, die zich inzetten voor mens en dier, uitkeringen kunnen krijgen: de M.A.O.C. gravin van Bylandtstichting. Daarnaast zet ze de Stichting

Maria fonds op, die instellingen voor ouderen financieel ondersteunt.

Daarmee eindigt de historie echter niet. Sinds 1958 zijn de landgoederen vrij toegankelijk. Dat gebeurde na een grootschalige restauratie onder leiding van de Stichting Oostduin (beheerder van het erfgoed van de gravin) en de gemeente Den Haag. Aan de wens van de gravin om de landgoederen niet verder te bebouwen - op het rusthuis na dat nu een woonzorgcentrum van Florence is - heeft men zich niet gehouden. Zo verschenen er in de jaren zestig een verzorgingstehuis (inmiddels omgebouwd tot serviceflat Résidence La Haye) en tussen 1966 en 1969 een enorm kantoorpand voor Shell aan de Oostduinlaan (nu Park Hoog Oostduin luxe appartementen).

Er was echter ook een toevoeging. In de jaren twintig werd Oostduin-Arendsdorp uitgebreid met het Goetlijfpark, een uitloper tussen Oostduinlaan, Ruychrocklaan en Van der Houvenstraat. Helaas zag de Duitse bezetter dit deel als een prima plek om een aantal bunkers te bouwen: Widerstandsnest 320, onderdeel van Stützpunktgruppe Scheveningen. Een complex van acht bunkers, allemaal nog in takt. Geen wonder dus dat het Goetlijfpark ook wel bekend staat als Het Bunkerbos. "De stelling vormt een typerend en gaaf voorbeeld van een klein complex werken in tweede lijn met ondersteunende-verzorgende functies. Het complex toont goed aan hoe deze nieuwe structuur op basis van optimale camouflage in de omgeving ingeplant werd. Het terrein van en de acht onderscheiden objecten binnen het complex zijn van algemeen belang voor de gemeente Den Haag wegens hun cultuurhistorische waarde en hun betekenis voor de wetenschap", meldt Monumentenzorg Den Haag.

Hoe dan ook, Oostduin-Arendsdorp behoort tot de oudste buitenplaatsen van Den Haag. Ze komen al voor op de kaarten van rond 1600. In het gebied zijn nog verschillende onderdelen van de oude landgoederen terug te vinden, zoals de gebouwen, oude bomen, boomgroepen, lanen, water- en vijverpartijen en slingerpaden. Het Goetlijfpark heeft een eigen karakter. De zeventiende en twintigste eeuw komen elkaar hier tegen.

Carel Goseling
carelgoseling@hotmail.com

De koepel

Weckhuis

Beeld gravin van Bylandt

Sfeerbeeld landgoed

MEUBELSTOFFEERDERIJ LODEWIJK
Al 4 generaties uw Ambachtelijke Meubelstoffeerderij

*Optimale service, garantie en kwaliteit,
Wij halen en brengen gratis!*

Ambachtelijke Meubelstoffeerderij Lodewijk is er voor uw totale meubelrestauratie

Gespecialiseerd in:

- Herstoffering van banken en fauteuils
- Vernieuwing van binnenwerken
- Fineren en politoeren
- Leerreparatie
- Antiekrestauratie
- Biezen-, rieten- en rotanstoelen
- Vloerbedekking en gordijnen

U heeft de keuze uit meer dan 600 soorten bekledingsstoffen. U kunt langskomen met uw stoel of fauteuil, of een van onze medewerkers kan met onze mobiele winkel naar u toe komen om direct een offerte te doen.

Stoffering Lodewijk (hoofdvestiging)
Reinkenstraat 111 Den Haag - 070-3922344
Voor informatie of een vrijblijvende offerte ons centrale nummer: **0800-5633945** (gratis)
KVK nummer 7607178
WWW.STOFFERINGLODEWIJK.NL

Nieuw!
Pearle Bril Plan Family

Goed zicht voor het hele gezin.

Alles-in-1-service
vanaf 15,- per maand*

- ✓ 3 tot 5 brillen die bij jullie familie passen
- ✓ Je mag alle brillen na 2 jaar vernieuwen
- ✓ Gratis vervangende glazen als de sterkte verandert
- ✓ Recht op vervanging bij schade, verlies en diefstal**
- ✓ 50% korting op de 2^e t/m 5^e bril

Scan de QR-code of ga naar Pearle.nl/afspraak-maken om eenvoudig online een afspraak te maken. Pearle Bril Plan Family wordt alleen aangeboden in onderstaand filiaal.

Pearle Leidschendam | Liguster 41 | Tel. (070) 320 36 61

* Bekijk de voorwaarden op Pearle.nl. ** Eigen bijdrage van toepassing.

Allegoeds vakanties

Nooit te oud voor vakantie!

Heerlijk op vakantie in eigen land!

Heeft u ook zo'n zin om er even lekker tussenuit te gaan? In een andere omgeving genieten van de natuur, goed gezelschap en een uitstekende verzorging: dat is vakantie!

Of u nu wel of geen zorg nodig heeft, u bent van harte welkom. Kom alleen of samen met uw partner, vriend(in) of mantelzorgverzorger.

Bekijk het aanbod en boek uw vakantie
www.allegoedsvakanties.nl | 0318 - 48 51 83

Wat geef je een echte Hagenees cadeau?

Proefabonnement
Ontvang 6 edities in de brievenbus voor € 20,-

dehaagsetijden.nl/abonnement

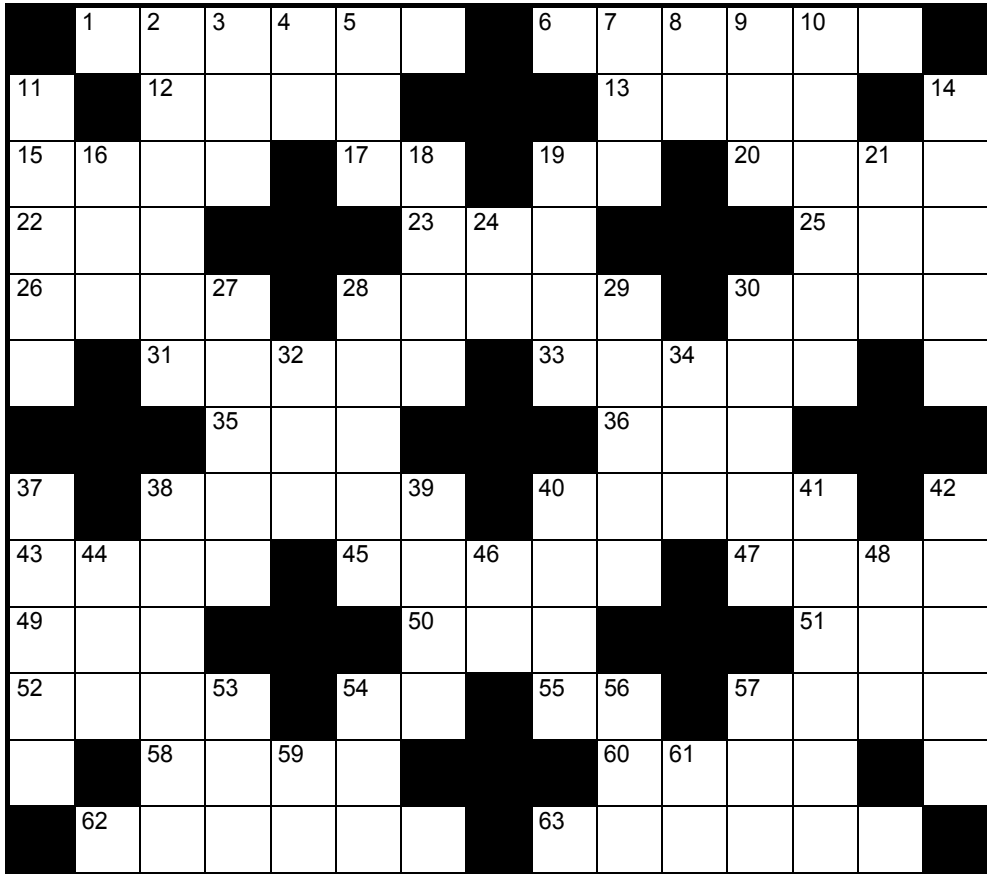
HET LEUKSTE MUZIKALE UITJE VAN NL

WWW.ROCKHISTORYTOUR.NL
LOSSE TICKETS OF GROEPSUITJE

Puzzelpagina

1 KRUISWOORDPUZZEL

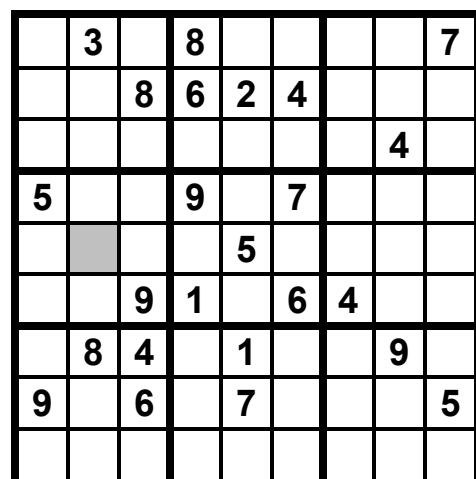
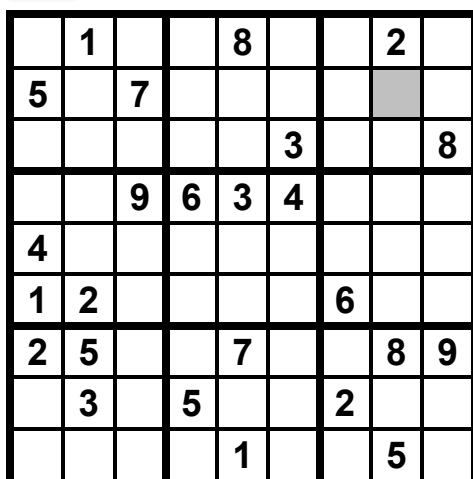

Horizontaal: 1 beweeglijk 6 pl. in Italië 12 zwart paard 13 zangstuk 15 bevlieging 17 Gedeputeerde Staten 19 gulden 20 hoon 22 bijbelse figuur 23 scheepstouw 25 gesloten 26 riv. in Rusland 28 autopech 30 ploegsneede 31 kier 33 gevolg 35 steensoort 36 vlaktemaat 38 aanvankelijk 40 erwtensop 43 lof bewijzen 45 mode 47 echtgenoot 49 op grote afstand 50 ik 51 sportterm 52 gehoorzaal 54 eerstkomende 55 dieren geluid 57 behoeftig mens 58 koortsachtig spreken 60 ambtsgewaad 62 geraamte 63 keukenapparaat.

Verticaal: 2 verkeer 3 uitroep van afkeuring 4 in opdracht 5 hevig 7 paling 8 public relations 9 vordering 10 schootcomputer 11 fijngebouwd 14 hoofddekseel 16 wees gegroet 18 leiding 19 Europese taal 21 handvat 24 United Nations 27 iedereen 28 pukkel 29 groot hert 30 pl. in Zeeland 32 voordat 34 roem 37 snedig 38 fair 39 eetlust 40 parvenu 41 zijte 42 jury 44 mannelijk dier 46 landbouwwerktuig 48 schoolbenodigdheid 53 Engels bier 54 een zekere 56 wandversiering 57 Turks bevelhebber 59 oude lengtemaat 61 in orde.

11	21	44	1	24	10	32	54	47	6
----	----	----	---	----	----	----	----	----	---

2 SUDOKU

Puzzel & Win!

Mocht u de oplossingen weten van de puzzels op deze pagina, dan maakt u kans op deze leuke Haagse sokken! U kunt de oplossingen tot donderdag 29 augustus mailen naar puzzel@dehaagsetijden.nl

Win Haagse Harry Sokken - Model 'Standbeeld'
Limited edition! Ter ere van de Haagse Harry tentoonstelling in het Haags Historisch Museum (te zien tot 1 september 2024) verschijnen deze sokken. Gemaakt van bamboe, dus duurzaam.

De sokken zijn ook online verkrijgbaar via www.haags.nl t.w.v. € 14,95 (excl. verzendkosten).

Oplossingen vorige editie:

1. Kruiswoordpuzzel: Scheveningen
2. Sudoku: 5-4
3. Haagse doordenkers: Zuiderpark
4. Giga sudoku: 8-4

Wij feliciteren de winnaar van de vorige editie met een mooie prijs. De Haagse Harry Sokken, gemaakt van bamboe, gaan naar: *Joey de Roode*

Oplossingen Haagse doordenkers:

1. Zwarte pad
2. Tramtunnel
3. Beresteinlaan
4. Noordwal
5. Mient
6. Achterom
7. Hollands Spoor
8. Herengracht
9. Belgisch Park
10. Veenkade

U dient deze prijs zelf op te halen bij De Haagse Tijden op de Laan van Meerdervoort 174, Den Haag (tijdens kantooruren).

3 ZWEEDSE PUZZEL

tijdelijk gebruik	luitenant	vragend vrw.	avondkleding	waardering				
vaartuig	wilde haver	staat in de V.S.	tragedie	insect				
6		versleten lap	2					
zangnoot	permissie	5						
ondergrondse	kerkgebruik		bloeiwijze	trek-sluiting				
			boeren-werktuig					
rijsmiddel	afzondering	hetzelfde		zuster				
	ver-spieder			ontijdig				
		slaven-schip		1				
vetlaag		karaat	staat in de V.S.	computer-toets				
populaire groet			dunne draad					
7	ambts-gewaad			sierdek				
	zoet-watervis							
boogbal		soldaten-voedsel		9				
bedrijfs-leider		gedaan en laten		inwendig orgaan				
	3			per dag				
				vrucht				
opschik	deel v.d. wiskunde							
	vogel-product							
		8	schande					
vorderen			hengel-snoer					
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Kom jij weleens bij je wijkcentrum?

✓ Dé plek voor advies, ondersteuning, vrijwilligerswerk en activiteiten in de buurt. Je vindt ons door heel Den Haag: wijkz.nl

wijkz

voor elkaar

We doen meer dan je denkt!

UTS® VAN DER GEEST VERHUUZINGEN

Speciale service voor senioren

- Zorgverhuuzingen
- Particuliere verhuuzingen
- Int. verhuuzingen
- Kunst- en antiekservice
- In- en uitpakservice
- Verhuisdirigente
- Handyman
- Inboedelopslag

T 070 399 42 41

W utsvandergeest.nl

ERKENDE VERHUUZERS

VOORDEELIG AANVULLEN

KOOP MEER, BETAAL MINDER MET BULKVOORDEEL

Rioba espressobonen
Zak 1 kilo, kies & mix

1 ST. **15.49**
4 ST. **11.99**
8 STUKS **8.99**

V.A. 8 STUKS
44% KORTING

Metro Chef kabeljauwfilet MSC
Zak 1 kilo

1 ST. **16.19**
4 ST. **14.57**
8 STUKS **12.95**

V.A. 4 STUKS
20% KORTING

Luxana toiletpapier
3-laags 24 rollen

1 ST. **9.99**
2 ST. **8.49**
4 STUKS **7.49**

V.A. 4 STUKS
25% KORTING

Coca-cola regular
Folie 12 flessen
500 ml

1 ST. **14.49**
4 ST. **13.62**
8 STUKS **13.04**

V.A. 8 STUKS
10% KORTING

Geldig t/m dinsdag 27 augustus. Alle prijzen onder voorbehoud van wijzigingen.

makro